

Butlletí Feminista

Març del 2021

8 DE MARÇ més que una data

"És vital donar veu a les nostres reivindicacions com a dones treballadores"

Queda molt enrere aquell 8 de març de 1857 quan milers de treballadores tèxtils van decidir sortir als carrers de Nova York per protestar per les seves miserables condicions laborals.

Més de cent seixanta anys després, la declaració del dia Internacional de la Dona ha esdevingut data referent de reivindicació arreu del món.

No podem entendre la història del segle XX sense valorar la intensa lluita feminista i la seva evolució fins als nostres dies, però tot i els drets assolits fins ara, les normes que pretenen trencar amb la subordinació de la dona en el nostre sistema (a qualsevol país) parteixen de la falsa consideració que totes les dones formem part d'un grup heterogeni sense diferències de classe

i aquest fet crea una base de desigualtat en si mateixa que sequeix impedit l'eradicació de les violències envers les dones en tots els àmbits.

Actualment estem vivint una crisi sanitària, social i econòmica sense precedents en la nostra història recent i altra vegada la realitat ha deixat al descobert les mancances del sistema en el qual les dones de classe treballadora en el nostre país hem estat pal de paller. En aquestes dures circumstàncies no hem tingut una resposta política efectiva a les demandes que el moment requeria, des de la més absoluta invisibilitat som la cara de les cures, dels EROS, de l'economia submergida de la precarietat laboral i la bretxa salarial, hem fet mans i mànigues per organitzar-nos durant tot aquest temps sense possibilitat de conciliació

real i el sacrifici ha estat, una vegada més, nostre.

En un moment de clar auge de la ultradreta al nostre país i davant el perill d'un retrocés en les polítiques amb perspectiva de gènere, és vital donar veu a les nostres reivindicacions com a dones treballadores i exigir lleis que ens emparin prioritzant les nostres necessitats més urgents: L'escandalosa xifra de denúncies per maltractament, agressions sexuals i assassinats masculistes, les enormes dificultats en la conciliació laboral i familiar, el gairebé inexistent suport a la maternitat i prioritzar el treball de cures i la vida com a columna vertebral de la nostra societat i del funcionament d'un sistema que sense nosaltres no és viable.

ENTREVISTA A JOANA SEGURA MARTINEZ

Investigadora post-doctoral al Institut de Biologia Molecular de Barcelona (IBMB-CSIC)

Que destacaríes de la teva experiència com a dona en el món de la recerca i la investigació en ciències? Tant en positiu com en negatiu.

La ciència és un món que personalment m'encanta, fer experiments per intentar resoldre preguntes, compartir coneixements amb la resta de companys de tots els llocs del món, etc... però, és un món molt competitiu i jeràrquic, massa, i molt exigent que el porta cap a una "excellència" i el reconeixement individual com a objectiu màxim. Això fa que en molts punts de la carrera et sorgeixin dubtes i penses en deixar un sistema on no et trobes del tot còmode, que et fa dubtar constantment de les teves capacitats i qualitats. A més, des del meu punt de vista, aquest individualisme s'allunya de la veritable ciència. On calen tots els petits treballs, totes les col·laboracions, com petites aportacions, per arribar als grans descobriments.

A quins problemes us enfronteu les dones científiques?

La ciència no es troba lliure de les discriminacions de la societat establerta, la dificultat de conciliació o la precarietat salarial.

El entorns acadèmics moltes vegades són hostils, plens d'estereotips i biaixos de gènere. Per exemple, hi ha estudis on s'han observat biaixos de gènere en la contractació, en l'adjudicació de projectes i fins i tot a l'hora de citar els treballs científics publicats per investigadores. Aquesta infravaloració dificulta pujar a la escala investigadora, generant l'efecte sostre de vidre, que evidencia la manca de dones com a caps de grup d'investigació o directores en centres d'investigació. I això, a la llarga, té efectes negatius, no només sobre les dones, sinó sobre la ciència i la societat en general. La variabilitat, i no només de gènere, generaria una ciència més inclusiva que aportaria un major benefici a la societat ja que aporta una major perspectiva i es tractarien una major variabilitat de temàtiques. Per exemple, els assaigs clínics han tingut

com a població d'estudi principal l'home (i si volem filar més, l'home caucàsic) això fa que no es considerin diferències de gènere (o ètniques) i com a resultat es generen conclusions esbiaixades que repercuteixen sobre la salut de la població.

Sobre projectes interessants: explica'ns de què tracta aquesta iniciativa de Noies al Lab.

Noies al Lab és una associació formada per dones professionals de diferents àmbits de la ciència i la tecnologia que té com a finalitat apropar aquestes disciplines a les nenes per mantenir o descobrir una nova vocació per a elles. Ho fem mitjançant tallers 100% participatius amb els quals donem a conèixer alguna branca científica mitjançant la feina d'una dona científica de la història. A més, generem un clima de col·laboració, que creiem que és imprescindible per a l'avenç de la ciència i la societat, de confiança, evitant la connotació negativa dels errors, els quals, moltes vegades, han portat a avenços increïbles. Així amb aquest projecte volem trencar amb desigualtats de gènere i socioeconòmiques i apropem referents (històrics i actuals) amb els que les nenes es poden sentir identificades.

Aquesta divulgació, la fem extensible a la resta de la societat a través de les nostres xarxes socials, participació en fires científiques, xerrades i debats científics en clau ecofeminista.

La invisibilització de les dones i la falta de referents femenins en el món de la ciència. Continua passant? Cal seguir reivindicant #NoMoreMatildas?

Totalment, només un 10% dels referents científics citats als llibres de text escolars són dones, per tant creixem sense conèixer les aportacions tant científiques com culturals que ha fet la meitat de la població. Aquesta falta de referents manté estereotips i pot portar a la baixa presència de dones en carreres científiques i tecnològiques i, això, com

comentava, acaba perjudicant a tota la societat.

Com animar més nenes i joves perquè trïin carreres de ciències?

Crec que les nenes petites estan animades per les ciències, des del meu punt de vista crec que el que costa és mantenir aquest interès, s'han de trencar molts estereotips molt arrelats a la societat en quant a les capacitats de les dones com en el concepte sobre les científiques que té la societat. A més de mostrar referents on es puguin veure reflectides a llarg termini. Però, no menys important, han de veure que poden tenir un futur, una carrera estable que només es pot proporcionar amb un augment de la inversió en ciència per acabar amb la situació de precarietat del sector.

I sobre COVID19... perquè Espanya no és un dels països on s'ha desenvolupat una vacuna?

A Espanya s'estan fent estudis per desenvolupar vacunes. Un dels prototips més avançats és una vacuna desenvolupada al CSIC que crec recordar que properament començarà la primera fase de l'assaig clínic en humans. Per tant, vacunes hi hauran i segons les primeres dades mostren molts bons resultats, però molt més tard que a la resta de països. Aquesta diferència es donada principalment per una manca d'inversió en investigació, actualment estem en el 1.3% del PIB, a la cua de la resta de països europeus. Hi ha un dèficit estructural que no es soluciona amb injeccions pressupostàries puntuals. Cal més inversió per tal de crear un sistema de recerca i investigació estable, invertir en ciència bàsica, ja que aquesta baixa inversió porta a la precarietat de les treballadores que enllacen contractes temporals i salaris baixos, per això una gran part de la gent deixa la investigació o acaba marxant a altres països i, per tant, es perd la capacitat per competir amb la resta de països, en ritme no pas en qualitat ja que, malgrat tot, la ciència a Espanya és excellent.

EFEMÉRIDES:

MARÍA DOMÍNGUEZ, LA PRIMERA ALCALDESA REPUBLICANA

El último fin de semana de enero de este año fue localizado el cuerpo fusilado de María Domínguez Remón quien fue la primera mujer de la Segunda República al frente de un ayuntamiento, concretamente fue nombrada alcaldesa de Gallur, Zaragoza, en julio de 1932.

Hija de jornaleros del campo, María vivió una infancia marcada por la pobreza y el duro trabajo del campo. A pesar de esa situación, aprendió a leer y a escribir de manera autodidacta y sentía mucho interés por leer cualquier cosa que le caía en sus manos. Cuando cumplió los 18 años sus padres la casaron contra su voluntad y comenzó un infierno marcado por el maltrato y la desgracia.

7 años después de casarse consiguió escapar y caminó por el monte hasta Navarra donde cogió un tren hasta Barcelona. Fue en la ciudad condal donde empezó a escribir y a poder trabajar. Volvió a su pueblo y finalmente su marido dejó de perseguirla. A partir de entonces empezó a escribir en el Ideal de Aragón textos feministas y a trabajar de forma independiente cosiendo medias.

Aceptó una oferta para ejercer de maestra en el Valle de Baztán y se matriculó en la Escuela Normal de Pamplona. Lamentablemente, después de superar una gripe muy grave tuvo que dejar todo aquel mundo conseguido y volver al campo con sus padres.

En 1922 muere su marido y, ya viuda, se casa de nuevo y se traslada a Gallur. Participó en la creación de la UGT y volvió a escribir, en este caso, en el semanario socialista Vida Nueva. Sus textos se centran en la lucha obrera y en la lucha feminista.

En 1932 tras una crisis en el Ayuntamiento de Gallur, el Gobernador Civil crea una Gestora Municipal con María de presidenta. Durante su alcaldía (hasta 1933) se centró en la creación de una escuela y en las necesidades de los obreros del municipio.

Tras el golpe de Estado de 1936, María huye con su marido a su pueblo natal, pero días después fueron detenidos y el 7 de septiembre de 1936 fue fusilada en la tapia del cementerio. 85 años después de su asesinato, los restos mortales de María Domínguez han aparecido en una fosa común con un tiro en la nuca y un sencillo objeto personal, una peineta.

Fue así como la dictadura franquista consiguió silenciar a María Domínguez, maestra, periodista y primera alcaldesa de la República, pero no consiguió borrar su huella y su semilla ya que su lucha contra la miseria, el machismo y la violencia sufrida en su propia persona nos marca el camino que debemos seguir para alcanzar una sociedad más justa. Ejemplo de ello, uno de sus escritos denuncia:

**“Somos nosotras, las hijas
Del pueblo, las únicas que
Tenemos derecho a levantar
La voz, porque somos
Las más perjudicadas en
Estos atentados a las
Libertades femeninas.”**

ARTICLE:

LES DONES AL MÓN

(Font: Institut de Dones/Intermon Oxfam)

Les dones som actualment (2019) el 49,5% de la població mundial.

PODER

• De 193 governs actualment a tot el món, només 10 d'ells estant dirigits per dones. Cal dir que en els països governats per dones, la resposta a la pandèmia ha estat molt més efectiva, com Alemanya, Islàndia, Noruega, Dinamarca, Finlàndia, Taiwan i Nova Zelanda.

• A Catalunya (2019) hi ha un 18-20% d'alcalduesses, un 35% de regidores i un 38% de diputades.

• A Espanya només un 16% d'òrgans de direcció de grans empreses són portats per dones.

• A la darrera Conferència de les Parts (COP) sobre canvi climàtic, les dones només eren el 38%

EDUCACIO

La Unesco estima que 2/3 parts dels infants que no van a l'escola són nenes i que 1/4 de les dones joves en països en desenvolupament no acaba la primària.

ESPORT

• Les dones només són un 25% de les llicències federatives i només un 12% ocupen càrrecs directius.

• Només un 25% de les dones estudien Ciències de l'Activitat Física.

• En l'àmbit escolar les nenes que practiquen algun tipus d'esport són 20 % menys que els nens.

TREBALL

• A Catalunya, en les categories professionals més qualificades, les dones representen el 35,4% dels càrrecs de direcció i gerència i en canvi el 57,8% en ciència i professions intel·lectuals.

• Les principals ocupacions de les dones en el nostre entorn són les de les cures, llar i serveis socials, sobre tot dones emigrades o amb perfil baix d'estudis.

BRETXA SALARIAL

Les dones (en general) cobren un 23% menys de sou que els homes per la mateixa feina, tot i que treballen un 15% més. Aquesta bretxa salarial fa que les dones treballin "gratis" des de mitjans de novembre fins a final d'any.

PENSIONS

Les pensions de les dones són de mitjana 34% més baixes que les dels homes, les de viduïtat no arriben a 700 €

VIOLÈNCIA DE GÈNERE

• Des de l'any 2003 hi ha hagut 1.047 dones mortes per violència de gènere.

• L'any 2019 van quedar orfes per aquest motiu 46 infants.

• El mateix any 2019 es van denunciar 1.878 violacions.

RECOMANACIÓ LITERÀRIA

Les combatents

La història ha estat escrita fins fa poc per homes i la de la Guerra Civil Espanyola no ha estat una excepció. Les dones van estar allà també molt presents a la rereguarda, a les llars, però també moltes d'elles van lluitar a primera línia, al capdavant.

Les Combatents (Ed. Rosa dels Vents), és un excellent treball d'investigació publicat recentment pel Gonzalo Berger i la Tània Balló per donar a conèixer a moltes de les milicianes antifeixistes combatents al front durant la guerra civil. Per entendre l'oblit que ha patit la memòria d'aquestes dones en la història, cal recordar que no va ser fins a les eleccions generals de 1931 durant la segona república que les dones van poder ser candidates a unes eleccions, però no va ser fins a l'any 1933 quan es va reconèixer el dret al sufragi femení, fets que van ser claus per donar-les veu a la política i que fins aleshores únicament havien tingut protagonisme en l'àmbit domèstic.

Els autors rescaten les biografies de dones d'aquella època que van rebre finalment reconeixement com la Lina Ódena, secretaria general de les joventuts comunistes, la Marina Ginestà coneguda per la fotografia vestida de milliciana amb un fusell a l'hotel Colón de Barcelona i d'altres anònimes com la Pepita Laguarda que morí lluitant al front d'Aragó.

El llibre també fa esment dels noms de les 1.195 combatents organitzades a Catalunya, algunes d'elles van lluitar en batallons exclusivament femenins i que finalment l'exèrcit republicà va obligar a abandonar a finals de l'any 1936 tot i que algunes d'elles es van negar a abandonar i van continuar al front.

La història oblidada de les milicianes antifeixistes

Gonzalo Berger
Tània Balló

LES COMBATENTS

La història oblidada
de les milicianes
antifeixistes

ROSA DELS VENTS

ARTICLE:

Mollet
En Comú
a l'Ajuntament

Proposta
del Grup Municipal
de Mollet en Comú

FEMINISME

PROPOSTES EN TORN AL 8M

- Nou Pla d'Igualtat de Gènere
- Grup de treball municipal amb entitats feministes de la ciutat
- Bandera feminista a la façana de l'ajuntament

Mollet
En Comú

8M

La lluita feminista continua!

**1000 raons per seguir
defensant el feminisme:**

Desigualtats

Bretxa Salarial

Violència

Discriminació laboral

Invisibilitat

molletencomu.cat